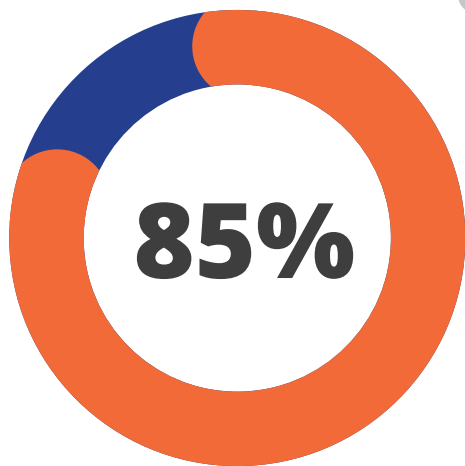
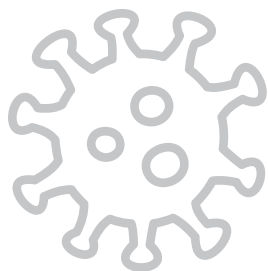

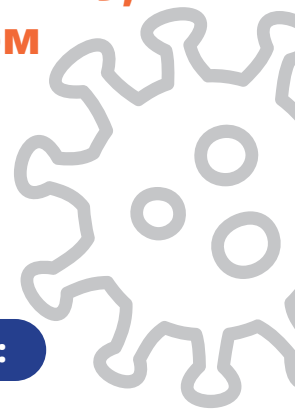
COVID-19

ГОСТРІ ІНФЕКЦІЙНІ РЕСПІРАТОРНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

У другій половині 2019 року хвороба почала неконтрольовано поширюватися, що спричинило кризу охорони здоров'я у всьому світі та швидко поширювану **ПАНДЕМІЮ**.

Інфекційне захворювання COVID-19, спричинене вірусом SARS-CoV-2

Зараження відбувається:

- крапельно-повітряним шляхом із виділеннями з дихальних шляхів,
- шляхом прямого контакту, рукостискання,
- через повітря, яке видихає хворий,
- опосередковано через контакт з поверхнею, забрудненою виділеннями хворого.

**Підтверджених
випадків у
всьому світі**

**У світі від
Covid-19
померло**

Дані від 01.02.2022

Симптоми COVID-19 схожі на симптоми інших респіраторних інфекцій

Найпоширенішими є:

- лихоманка,
- біль у горлі,
- сухий кашель,
- відчуття втоми або слабкості.

Менш поширеними є:

- біль у м'язах,
- діарея,
- кон'юнктивіт,
- головний біль,
- втрата нюху або смаку,
- висипання або зміна кольору на пальцях рук або ніг.

Важка форма COVID-19 може включати:

- задишка,
- біль / відчуття тиску в грудях,
- порушення мовлення (афазія), рухові розлади.

Як запобігти?

ВАКЦИНАЦІЯ ВІД COVID-19

Програма вакцинації проти COVID-19 розроблена для проведення безпечних та ефективних щеплень громадян Польщі. Програма імунізації включає дві дози і третю бустерну дозу. Вакцинація від Ковід-19 **безкоштовна**.

Основна мета, представлена в програмі, -постачання вакцин:

- безпечні та ефективні,
- безкоштовні,
- добровільні,
- легкодоступні,
- в достатній кількості,
- в найкоротші терміни.

Вакцини проти COVID-19 можна вводити:

- дітям у віці **5-11** років,
- підліткам у віці **12-17** років,
- дорослим **≥18** років.

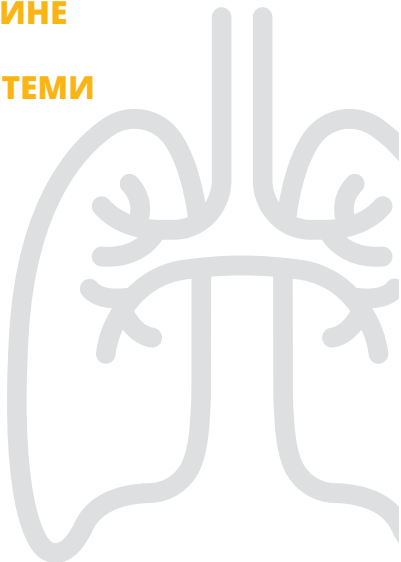
Навіщо

робити щеплення

Коклюш

ГОСТРЕ ІНФЕКЦІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Bordetella pertussis –
трансмисивне бактеріальне
інфекційне захворювання,
спричинене бактеріями
коклюшу.

«Надзвичайно висока контагіозність»

близько 80%
людей без імунітету
заражаються після контакту
з хворою людиною.

У 2020 році близько 20% людей
з коклюшем потребували
госпіталізації.

**ЩОРІЧНО
- ВИПАДКІВ
У ВСЬОМУ
СВІТІ**

**ЩОРІЧНО
- КІЛЬКІСТЬ
СМЕРТЕЙ
У СВІТІ**

**ЩОРІЧНО НЕВРО-
ЛОГІЧНИХ
УСКЛАДНЕНЬ
У СВІТІ**

Характерним симптомом
коклюшу є виснажливий
сухий кашель, який
триває кілька місяців,
нападоподібний кашель,
інші симптоми – фарингіт,
лихоманка,
нежить.

**У Польщі на коклюш
хворіє щорічно від 5000
до 7000 людей.**

Як запобігти?

БУСТЕРНА ВАКЦИНАЦІЯ ПРОТИ КОКЛЮШУ

Персистенція антитіл з роками зменшується. Ось чому **повторні щеплення** необхідні!

Щеплення проти кашлюку **безкоштовно для дітей.**

У програмі захисних щеплень передбачається, що дітям віком від 6 років в обов'язковому порядку вводяться нагадувальні дози вакцини проти коклюшу і підліткам у віці 14 років.

Бустерна доза вакцини проти дифтерії, правця та коклюшу (протидифтерійна та коклюшова вакцина), що вводиться один раз на 10 років, рекомендована для:

- Молоді **14 або 19 років**,
- Медичного персоналу Неонатального та педіатричного відділень,
- Осіб, які контактують з немовлятами,
- Вагітних жінок.

Навіщо

робити щеплення

Ускладнення:

- гіпоксія,
- ціаноз,
- апное,
- непритомність,
- блювота,
- кровотеча з очей, носа і вух,
- розрив кровоносних судин очного яблука та обличчя,
- набряк обличчя.

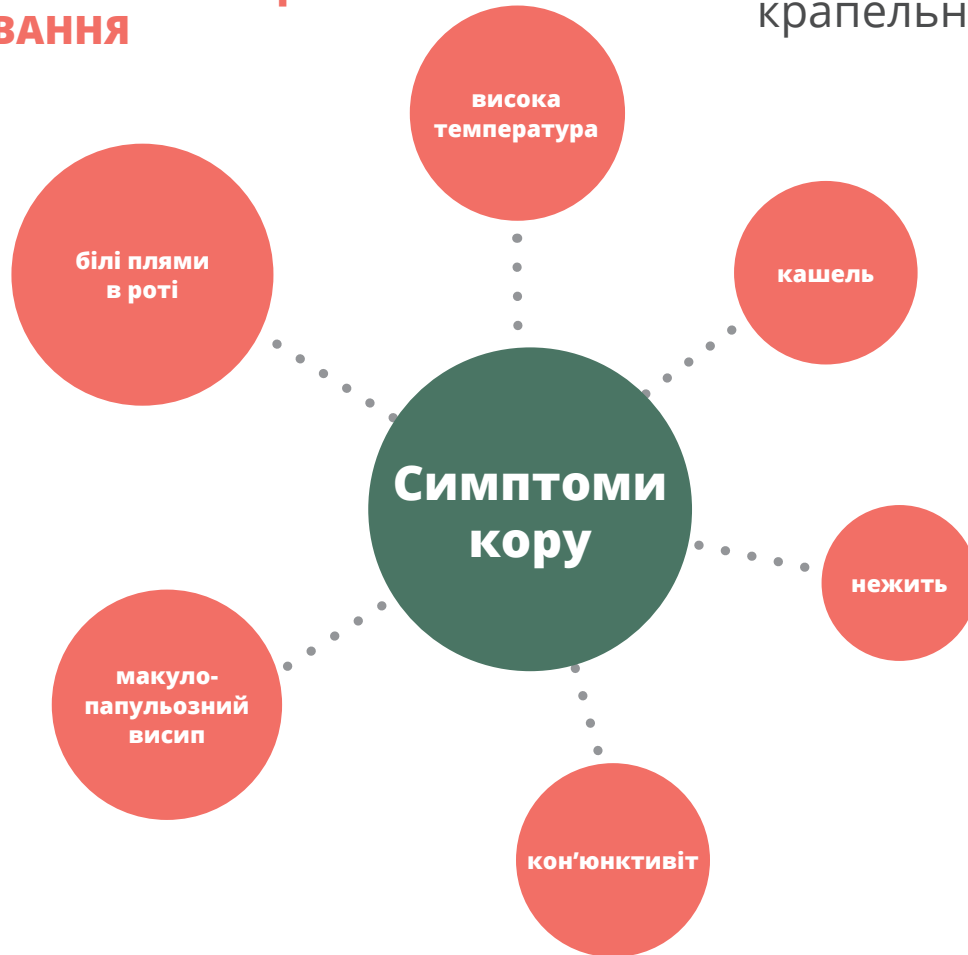
Смертельні ускладнення:

- пошкодження головного мозку,
- пневмонія.

KIP

ГОСТРЕ ВІРУСНЕ ІНФЕКЦІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ

KIP дуже заразне
захворювання, яке
передається повітряно-
крапельним шляхом

- У 2019 році в Європейському регіоні Всесвітньої організації охорони здоров'я **захворіли 104 248 осіб**
- У 2019 році в Польщі **захворіли 1492 людини**

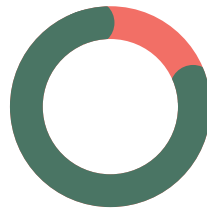
ВАКЦИНАЦІЯ ПРОТИ КОРУ

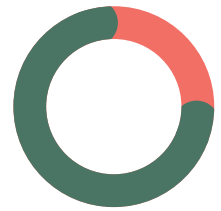
Навіщо робити щеплення?

Ускладнення кору:

- середній отит (включаючи втрату слуху),
- запалення серцевого м'яза,
- пневмонія,
- пошкодження рогівки,
- довгострокове ускладнення - підгострий склерозуючий енцефаліт (ПСПЕ),
- смерть.

Важка форма
захворювання **вражає**
1 з 5 людей

1 з 4 хворих
на кір
потребує госпіталізації

1 з 1000 хворих
на кір помирає

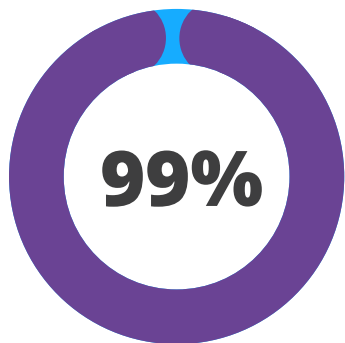
Вакцина MMR безпечна та ефективна

Дві дози вакцини проти кору, паротиту та краснухи є захистом на все життя.

Щеплення проти кору безкоштовно для дітей.

ПОЛІОМІЄЛІТ

ГОСТРЕ ІНФЕКЦІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ, ЩО ВИКЛИКАЄТЬСЯ ПОЛІОВІРУСАМИ

До введення вакцинації щороку спричиняло тисячі смертей і кілька тисяч випадків стійкої інвалідності у дітей. З 1988 р. реалізується Всесвітня програма з ліквідації поліомієліту. Завдяки програмі кількість випадків зменшилась **на 99%**.

Поліомієліт - «хвороба брудних рук» - передається харчовим шляхом

Інфекції поширюються при **безпосередньому контакті** з інфікованою людиною, вживанні зараженої їжі та контакту із зараженими предметами. Заразитися можна **повітряно-крапельним шляхом**. Віруси можуть пошкодити нервову систему, що призведе до парезу або паралічу м'язів.

У 2021 році у світі було зареєстровано **6 випадків** зараження:

Афганістан

Пакистан

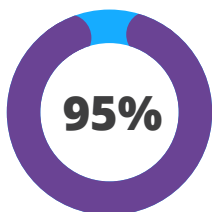
Малаві

- В основному хвороба вражає дітей до 5 років.
- Захворювання зустрічається тільки у людей.
- Симптоми з'являються через 7-14 днів після зараження.
- Період найбільшої інфекційності настає від кількох днів до появи перших симптомів захворювання, до 3-4 тижнів після їх появи.

Поліомієліт

Симптоми:

- головний біль,
- легка лихоманка та фарингіт,
- гастроентерит,
- загальна слабкість,
- відчуття ригідності шиї та спини,
- постійний параліч,
- раптовий початок асиметричного млявого парезу,
- недостатність дихальних м'язів,
- асептичний менінгіт.

Інфекції поліовірусами мають різний перебіг: від безсимптомного **(95% усіх інфекцій)**, легкого, через менінгіт, до важких паралітичних захворювань. Ймовірність того, що людина страждає на параліч, залежить від її віку та супутніх захворювань.

За оцінками, приблизно 1 з 1000 інфікованих дітей і 1 з 75 дорослих, можуть отримати параліч м'язів. Найбільшому ризику розвитку важкого паралічу піддаються старші діти, дорослі та вагітні жінки

Як запобігти?

ІПВ ВАКЦИНА ПРОТИ ПОЛІОМІЄЛІТУ

Вакцина проти поліомієліту належить до **обов'язкових (безкоштовних)** вакцин.

Вакцину дітям вводять відповідно до **Програми захисних щеплень:**

- 3 дози вакцини **до 2 років**
- 1 бустерна доза у **віці 6 років**

Більшість дорослих, які отримали вакцину в дитинстві, не потребують імунізації. Одноразову вакцинацію проти ІПВ слід розглянути в таких **групах ризику:**

- людей, які подорожують в регіони світу, де зустрічається поліомієліт,
- лаборантів, які працюють з поліовірусами,
- медичні працівники, які контактували з хворим або підозрюваним на поліомієліт.

Вакцинація дорослої людини, яка не була вакцинована в минулому, складається з

- 2 доз з інтервалом 1–2 місяці
- та додаткової (третьої) через 6–12 місяців після другої дози (платні щеплення).

Гепатит А

ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ

Хвороба передається переважно через **брудні руки** та статевий контакт. Зараження може статися при вживанні зараженої їжі або води.

«харчова жовтяниця»

Грипоподібні **симптоми** та шлунково-кишкові симптоми:

- нудота, печія, метеоризм,
- відчуття швидкого насичення,
- темна сеча,
- пожовтіння шкіри та білків очей (жовтяниця).

Період від зараження до появи перших симптомів

15 днів

50 днів

Як запобігти?

ВАКЦИНАЦІЯ ПРОТИ ГЕПАТИТУ А

РЕКОМЕНДОВАНА, ПЛАТНА ВАКЦИНАЦІЯ.

Ефективність вакцинації проти гепатиту А оцінюється в **98-99%**. Поствакцинальний імунітет є довгостроковим, можливо, довічним.

Кому варто робити щеплення?

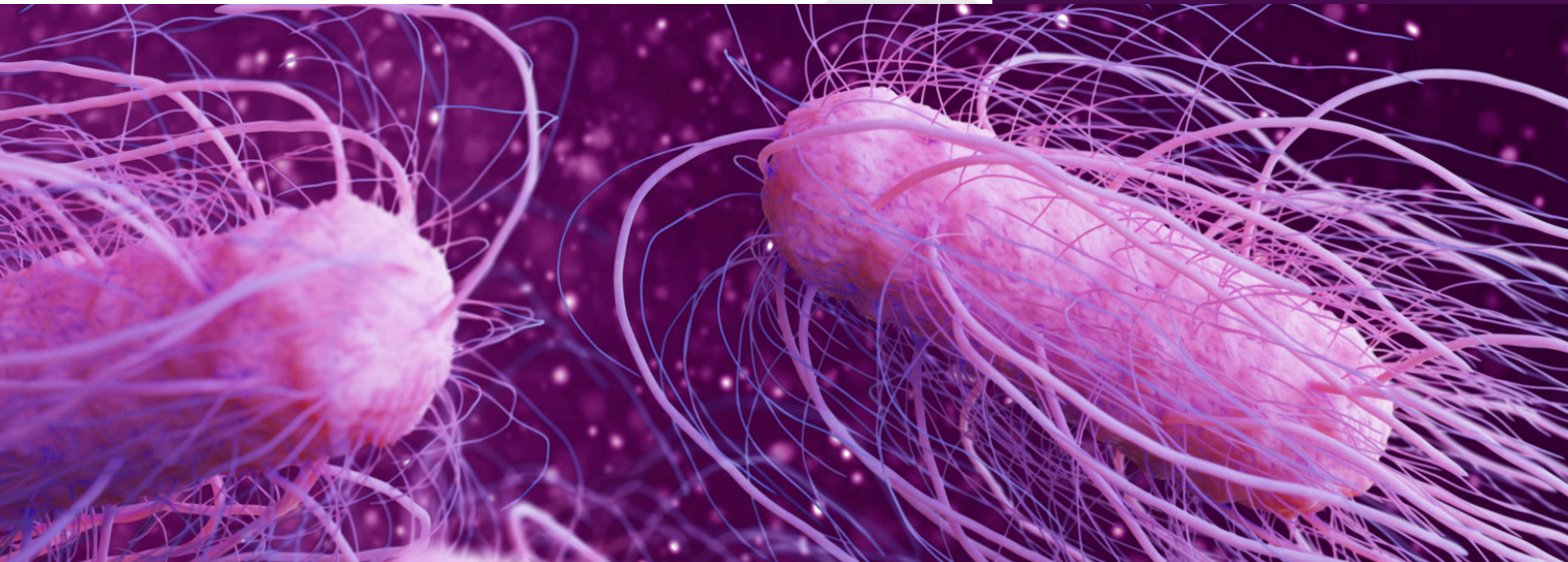
- Працівникам медичних установ, ясел, дитячих садків, осіб, які працюють в армії,
- працівникам сфери виробництва та розподілу продуктів харчування,
- працівникам очисних споруд, каналізаційного обладнання та іншим операторам, які контактують з відходами,
- дітям дошкільного та шкільного віку та підліткам, які не хворіли на гепатит А,
- хворим на хронічні захворювання печінки, ВІЛ-інфікованим,
- чоловікам, які мають статеві стосунки з чоловіками.

САЛМОНЕЛЛА

БАКТЕРІЯ, ЩО ВИКЛИКАЄ ЗАХВОРЮВАННЯ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ

Зараження відбувається при вживанні заражених продуктів або води.

Бактерії сальмонели живуть як у людей, так і у тварин.

СИМПТОМИ:

- біль у животі,
- блювота,
- нудота,
- водяниста діарея,
- лихоманка (до 39 °C).

Період від зараження до появи симптомів

6
годин

3-7
днів

Як запобігти?

Дотримуватися загальних правил запобігання поширенню кишкових інфекцій (гігієна **рук**, гігієна приготування і споживання їжі).

**близько
2500**
різновидів
збудників

Календар щеплень

Обов'язкові щеплення:

- 3-дозова схема первинної вакцинації немовлят проти коклюшу у віці 2, 4 та 5-6 місяців і додаткова доза у віці 16-18 місяців.
- 2 дози ревакцинації у віці 6 та 14 років.

Ревакцинація також рекомендується для дорослих – одна доза вакцини АКаДП раз на 10 років. Рекомендація стосується особливо тих, хто контактується з новонародженими і немовлятами, наприклад, медичний персонал чи люди похилого віку.

Безпека вакцинації

Вакцинація проти коклюшу супроводжується ризиком побічних реакцій після щеплення місцевого характеру (біль, почервоніння, набряк у місці ін'єкції) та системного характеру (лихоманка і дратівливість). Важкі побічні ефекти, такі як неврагмовний плач, гіпотонічно-гіпореспонсивний синдром, фібрильні судоми, сильні алергічні реакції виникають досить рідко і проходять без довготривалих наслідків. Тяжкий перебіг побічних ефектів трапляється приблизно один раз на кожні 10 000 введених доз цільноклітинної вакцини і приблизно в 2 рази рідше після введення ацелюлярної вакцини.

Які протипоказання до щеплення?

Протипоказання до застосування щеплення проти коклюшу в першу чергу це: анафілактична реакція після попередньої вакцинації, захворювання, яке супроводжується високою температурою, алергія на інгредієнти вакцини та важка енцефалопатія. У цьому випадку лікар повинен вирішити, чи така попередня реакція не є ризиковною для подальшої вакцинації тим же препаратом, чи можливо його слід змінити, наприклад, на вакцину з безклітинним компонентом коклюшу.

Чому варто зробити щеплення від коклюшу?

В основному щеплення проти коклюшу ми робимо щоб знизити ризик тяжкого перебігу коклюша у немовлят та дітей раннього віку, для яких ця хвороба може бути смертельною. Щеплення також потрібні для зниження ймовірності зараження немовлят і циркуляції бактерій у суспільстві, особливо серед людей, які перебувають у безпосередньому контакті з маленькими дітьми. Коклюш у старших братів і сестер чи батьків, бабусь і дідусів часто взагалі не діагностується через нетипові симптоми (так звана стерта форма перебігу). Тому, будь-ласка пам'ятайте, що дорослі, які перебувають у близькому контакті з ще нещепленими малими дітьми, повинні бути ревакциновані.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ЩО:

- **Актуальна кількість випадків коклюшу у Польщі, порівняно з багатьма іншими країнами, поки що не викликає занепоєння;**
- **Завдяки Програмі Обов'язкових Щеплень ми маємо високий відсоток (понад 95%) щеплених дітей.**
- **Дуже важливо приймати та реалізовувати рекомендовані щеплення від коклюшу, особливо людям з близького оточення маленьких дітей;**
- **Вакцинація вагітних жінок і людей з їх оточення та працівників педіатричних відділень допомагає знизити ризик захворювання немовлят.**

Щеплення проти коклюшу

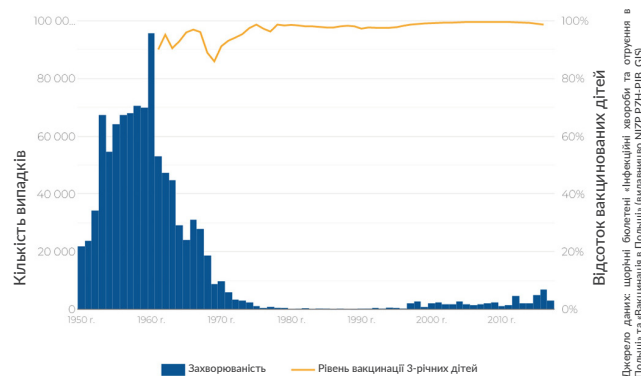
Коклюш (інша назва кашлюк)

- Це гостре інфекційне захворювання дихальної системи, викликане бактеріями – коклюшною паличкою, які синтезують кашлюковий токсин;
- Хвороба може виникнути в будь-якому віці, але є найбільш небезпечною для неімунізованих або частково імунізованих немовлят та дітей раннього віку. Може викликати небезпечні ускладнення чи навіть смерть;
- Контагіозність (імовірність зараження при контакті з хворим) є дуже високою;
- Джерелом інфекції можуть бути як хворі з типовими так і з атипичними симптомами (наприклад, хронічний кашель, що триває багато тижнів) або ж хворі взагалі без симптомів;
- Ризик повторно захворіти коклюшем є навіть у тих, що вже перехворіли.

Ускладнення після коклюшу

Ускладнення після коклюшу можуть включати: порушення сну, апное, пневмонію, отит середнього вуха та різні види кровотечі (кон'юнктивальна, носова, субдуральна чи внутрішньомозкова гематома) і пневмоторакс. Більше 5% госпіталізованих дітей віком до 10 років мають неврологічні симптоми. У літніх людей в результаті хронічного, сильного кашлю може виникнути: порушення сну, нетримання сечі, пахова грижа чи переломи ребер.

Скільки випадків коклюшу є в Польщі?

Скільки є випадків коклюшу?

До введення універсальних щеплень у 1960 році коклюш був частою причиною смерті дітей до 1 року життя. Після введення щеплень кількість випадків зменшилась більше ніж у 100 разів, однак від середини 90-х років, також у країнах де стосуються загальні щеплення, спостерігається збільшення кількості випадків захворювання, особливо серед старших дітей і дорослих. Наприклад, у 2015 р. загалом в Європі було зареєстровано 40195 випадків коклюшу. Найвищий рівень захворюваності був у Німеччині (9000 випадків), Нідерландах (6178 випадків), Іспанії (6863 випадків) та Великобританії (5482 захворювання). В Польщі щороку реєструється від 2000 до 7000 випадків, але вже багато років не було смертельних випадків, викликаних коклюшем.

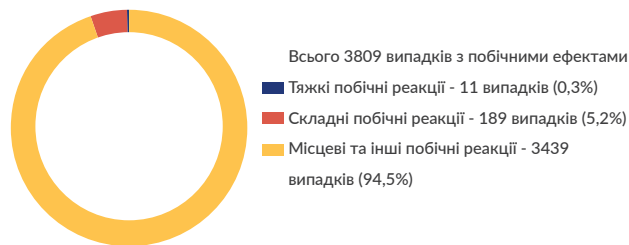
Вакцини проти коклюшу

Вакцину від коклюшу завжди подають у вигляді комбінованої КДП вакцини (одна ін'єкція проти коклюшу, дифтерії та правця). Дітям можна вводити цільноклітинну вакцину з компонентом коклюшу АКДП або вакцину з ацелюлярним кашлюковим компонентом (АКадП). Цільноклітинна вакцина містить цілі бактерії коклюшу, які під час синтезу вакцини деактивуються (вбиваються). Ацелюлярна вакцина містить від 1 до 5 відібраних очищених антигенів коклюшу. Підліткам і дорослим вводять вакцину АКадП зі зниженою кількістю антигенів коклюшу і дифтерії.

Рівень захисту від коклюшу після вакцинації з часом зменшується, тому схема вакцинації передбачає ревакцинацію.

Приклад з 2018 року:

Загалом у 2018 році виявлено 3809 випадків з побічними реакціями після щеплення, у т.ч одинадцять з тяжким перебігом і 189 випадків з складним перебігом побічних реакцій.

3439 випадків з місцевою реакцією у місці ін'єкції та інші побічні ефекти, наприклад, незначне почервоніння, набряк чи біль, що зникали по 2-3 днях до 7 днів.

Звідки ми знаємо, що побічні ефекти викликані щепленням?

Щоб визначити, чи саме щеплення викликало побічні ефекти, потрібно довести причинно-наслідковий зв'язок між введенням вакцини та погіршенням стану здоров'я людини. Лікар після звернення пацієнта, підозрює або діагностує нетипові реакції та повідомляє про це відповідну організацію. Найчастіше звернення громадян збігаються в часі зі щепленням. Також є доступні списки типових побічних ефектів та критеріїв на підставі яких лікар повинен їх розпізнати. Кожна повідомлена нетипова реакція аналізується та кваліфікується на основі критеріїв, розроблених експертами. Звіти збираються, реєструються, перевіряються та аналізуються на Кафедрі Епідеміології NIZP PZH-PIB. Результати аналізів публікуються в Бюлетені Захисних Щеплень.

Запитайте лікаря:

- Які можуть бути побічні ефекти після конкретного щеплення?
- Як потрібно реагувати на побічні ефекти (наприклад, на лихоманку)?

Хто і як може повідомити про побічні ефекти після щеплення?

- Будь-який лікар, який підозрює або діагностує побічні ефекти після щеплення має заповнити анкету та передати її до санітарної інспекції;
- Кожний громадянин може повідомити про підозру побічних ефектів після щеплення через веб-сторінку Державного реєстру лікарських засобів, виробів медичного призначення та біоцидних продуктів (pol. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych).

Де можна знайти інформацію про можливі побічні ефекти після введення конкретної вакцини?

Інформацію про тип і частоту виникнення побічних ефектів після щеплення можна знайти на упаковці вакцини та в короткій характеристиці лікарського засобу. Подана там інформація є результатом проведених та зареєстрованих доклінічних та поклінічних випробувань, а також результатом моніторингу виникнення побічних ефектів в той час, коли вакцина вже є доступна на ринку.

Інформацію про побічні ефекти після щеплення повідомлену лікарями у Польщі можна знайти на сайті Національного Інституту Громадського Здоров'я Національного Інституту Гігієни - Державного Науково-Дослідного Інституту (NIZP PZH-PIB) у Бюлетені Захисних Щеплень.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ЩО:

- Про будь-які нетипові реакції після щеплення треба повідомити свого лікаря;
- Більшість симптомів захворювання, які виникають після введення вакцини є простим збігом обставин і не пов'язані з щепленням;
- Більшість побічних реакцій після щеплення не є протипоказанням до наступних щеплень.

Завдання зrealізовано з коштів Національної Програми Здоров'я на 2021-2025 роки і було фінансовано Міністерством Охорони Здоров'я.

Побічні ефекти після щеплення

Що таке побічні ефекти після щеплення?

У деяких людей можна очікувати реактивної реакції на щеплення - тобто надмірної, але природньої реакції, яка не призводить до розладів здоров'я.

Ця є реакція імунної системи на складники вакцини, і вона може проявлятися, між іншим, у вигляді набряку, відчуття втоми, почервоніння у місці ін'єкції або іншої реакції, характерної для даної вакцини.

Що таке побічний ефект після щеплення?

Побічний ефект після щеплення є надмірною реакцією організму на вакцину, що проявляється протягом 4 тижнів після її введення. Виняток становлять побічні ефекти після щеплення від туберкульозу, в якому часові рамки можуть бути довшими. Кожна побічна реакція має бути зголошена та зареєстрована. Моніторинг зголошених побічних реакцій дає можливість більше дізнатися про безпеку вакцинації.

Як виглядають типові побічні реакції на щеплення?

Якщо протягом кількох днів після вакцинації у Вашої дитини з'являються:

- висока температура (вище 38°C),
- висипання,
- труднощі з диханням,
- постійний плач дитини протягом кількох годин,
- хворобливі набряки та почервоніння на місці ін'єкції
- інші симптоми, що Вас непокоять.

Після обстеження дитини лікар підтвердить або виключить можливий зв'язок вищевказаних симптомів з щепленням.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ЩО:

Важливо зробити все для мінімізації ризику виникнення побічних ефектів за допомогою кваліфікації лікарем перед щепленням, проведеної належним чином, з метою виключення протипоказань до вакцинації та дотримання всіх запобіжних заходів.

Від чого залежить поява побічних ефектів?

Побічні ефекти є результатом:

- Випадковості – при наявності проблем зі здоров'ям, які випадково виникли в той самий час що і вакцинація;
- Індивідуальна реакція організму людини на введenu вакцину;
- Неправильна техніка виконання вакцинації;
- Недоліки вакцини, внаслідок її неправильного зберігання.

Як часто побічні ефекти трапляються у Польщі?

- Всі побічні ефекти зустрічаються з частотою 0,05% для щеплень, проведених згідно з Програмою Захисних Щеплень та 0,04% для щеплень проти COVID-19;
- В Польщі досить високий рівень щеплення населення, тому щороку реєструється від 2000 до 4000 випадків побічних ефектів на щеплення;
- Поширеність побічних ефектів залежить від типу щеплення;
- Важка форма побічних ефектів зустрічається вкрай рідко;
- За останні 20 років не зафіксовано жодної смерті, яка була би причинно пов'язана з вакцинацією.

Частота випадків побічних реакцій на щеплення:

- Місцеві реакції після введення вакцини КПК (проти кору, паротиту та краснухи) з'являються з частотою 1 на 10 введених доз;
- Фебрильні судоми виникають із частотою 1 на 2250 доз вакцини АКДП (адсорбована коклюшно-дифтерійно-правцева вакцина з цільноклітинним коклюшним компонентом) і 1 з 20000 проведених щеплень вакциною DTapP (проти дифтерії, правця, коклюшу з безклітинним (ацелюлярним) коклюшним компонентом);
- Тяжкі побічні ефекти, як наприклад анафілактична реакція виникають у 1-3 осіб на 1 000 000 введених доз вакцини.

Вакцина

Вакцина проти кору відноситься до живих вакцин (тобто містить ослаблені віруси, які нездатні викликати захворювання). Щеплення проводяться в комбінованому вигляді вакцини КПК: проти кору, епідемічного паротиту та краснухи. Вакцина не містить ад'ювантів. У Польщі щеплення проти кору відносяться до обов'язкових (безкоштовних) щеплень, і подається дітям у віці 13-15 місяців та 6 років. Ефективність вакцинації після 2 доз вакцини становить 98-99%, з імунітетом на все життя.

Безпека

Вакцина КПК є безпечною. Після її введення можуть виникнути побічні реакції, тобто біль у місці ін'єкції, почервоніння або набряк. Системні побічні реакції після щеплення залежать від віку щепленого. У дітей може спостерігатися незначне збільшення лімфовузлів, підвищення температури чи висип, але ці симптоми швидко проходять. У дорослих може виникнути біль суглобів. Тяжкі побічні ефекти після щеплення (анафілаксія, запалення мозку у легкій формі) зустрічаються дуже рідко і зазвичай зникають без довготривалих наслідків. Вакцина містить живі, ослаблені віруси, що не передаються після вакцинації іншим людям, з якими контактується щеплена людина.

Які протипоказання для щеплення?

Протипоказанням до застосування вакцини КПК є: анафілактична реакція на попередню вакцинацію, захворювання, перебіг яких супроводжується високою температурою, алергія на складники вакцини, порушення імунітету (прийом ліків на зниження активності імунної системи, хвороби крові та новоутворення), а також вагітність.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ЩО:

- **До кору не слід ставитися легковажно, тому що ускладнення після нього можуть бути дуже небезпечними;**
- **Вірус кору перестає поширюватися у популяції тільки при щепленні не менше ніж 95% людей;**
- **На кір хворіють переважно нещеплені люди або щеплені у дитинстві тільки однією дозою вакцини;**
- **Дослідження виключають наявність взаємозв'язку між вакциною проти кору та аутизмом;**
- **Збільшення кількості захворювань на кір переважно пов'язане зі збільшенням кількості батьків, які відмовляються від вакцинації дітей, незважаючи на незаперечні науково підтверджені докази безпеки та ефективності вакцинації проти кору.**

szczepienia info

Щеплення проти кору

Кір

Кір – це надзвичайно важке вірусне інфекційне захворювання дитячого віку, яке швидко поширюється серед людей без імунітету, незалежно від їх віку та може викликати епідемію. Джерелом інфекції є хвора чи інфікована людина. Інфекція поширюється повітряно-крапельним шляхом. Шансів не захворіти після контакту з хворим у людини без виробленого імунітету майже немає. Тому до того, як була введена універсальна імунізація в 1975 році, майже всі в дитинстві перехворіли кором.

Симптоми і перебіг кору

Симптоми з'являються через 10-12 днів після зараження. За 2-4 дні до появи типових симптомів (макулопапульозний червоний висип) з'являється лихоманка, млявість та нездужання, кон'юнктивіт, нежить і кашель. Температура підвищується до 39-41°C. У роті з'являються білі висипання (енантема) в оточенні почервоині (плями Копліка) і поступово висип змішується, стаючи червоним та покриває всю голову і тіло. Висип тримається від 4 до 7 днів. Якщо кір протікає без ускладнень, протягом 2-5 днів після появи висипу настає період загоєння.

Ускладнення

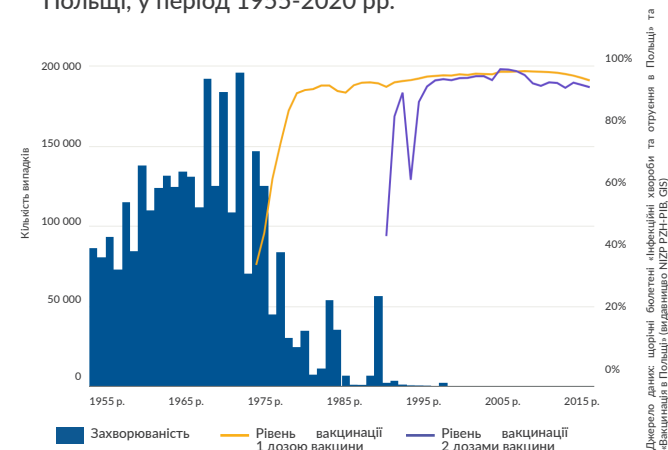
Кожний третій пацієнт має ускладнення після кору. Особливо часто ускладнення зустрічаються серед дітей до 5 років та дорослих віком від 20 років. Найчастішими ускладненнями є: запалення середнього вуха, що може призвести до втрати слуху (7-9% дітей), діарея (8% хворих), запалення легень (1-6% хворих), запалення печінки або гостре запалення головного мозку, що може призвести до набряку головного мозку (1 на 1000-2000 пацієнтів). Найбільшу небезпеку кір становить для дітей до 5 років і людей з розладами імунної системи. Кожний четвертий хворий вимагає госпіталізації. Внаслідок ускладнень після кору помирає один з 1000 пацієнтів.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ЩО:

- **Кір є дуже заразною хворобою – одна хвора людина може заразити до 18 осіб з найближчого оточення;**
- **Навіть невелика група нещеплених людей може сприяти поширенню інфекції та виникненню серйозних ускладнень.**

Скільки випадків захворювання на кір реєструється в Польщі та в Європі?

На діаграмі показано як поширення вакцинації проти кору впливає на кількість випадків захворювання у Польщі, у період 1955-2020 рр.

Раніше, до введення обов'язкових щеплень, випадки кору були досить поширеними. Епідемії виникали кожні 2-3 роки. У Польщі до введення щеплення проти кору (1965-1974 рр.) хворіло від 70 до 200 тис. дітей на рік, з них 200-300 дітей помирало, а тисячі дітей мали тяжкі ускладнення та вимагали тривалої госпіталізації. У 2016-2018 рр. в Європі (головним чином в Румунії та Італії) мало місце тривожне збільшення кількості хворих на кір, в т.ч. були смертельні випадки. У 2018 році в Європейському регіоні ВООЗ зареєструвала понад 82 тис. захворювань (найбільше - в Україні). Протягом майже 10 років у Польщі хвороба була добре контрольована і майже зліквідована, але у 2019 році відбувся епідемічний зріст кількості захворювань, пов'язаний з епідемією кору в сусідніх країнах, та з багаторічною діяльністю руху проти вакцинації. Це призвело до зниження довіри до імунізації. На жаль зараз спостерігається зниження відсотка людей, щеплених двома дозами вакцини КПК (з 98% щеплених у 2007 році до 91% у 2020 році). Якщо така тенденція матиме місце і далі, то в найближчому майбутньому це може призвести до епідемії кору у Польщі.

Полісахаридні вакцини:

- Застосовуються для захисту хронічно хворих та людей літнього віку старше 65 років;
- Захищають від пневмонії та інвазивних пневмококових інфекцій, переважно хворих людей з хронічними захворюваннями органів дихання, серцево-судинної системи і людей з ослабленим імунітетом;
- Є ефективними для захисту від інвазивних інфекцій на рівні 50-80%.

Обов'язкові вакцини (безкоштовні)

- Всі діти до 2 років отримують пневмококову кон'юговану вакцину (ПКВ) за спрощеною схемою 2+1;
- Дітям з груп підвищеного ризику, які мають загрозу тяжкого перебігу інфекції та передчасно народженим пневмококова кон'югована вакцина подається за схемою 3+1.

Рекомендовані вакцини (платні)

Дітям віком від 5 років і старшим та дорослим з групи ризику, наприклад, з хронічними захворюваннями, при зниженому імунітеті, алкогольної залежності чи курцям спочатку подається 13-валентна кон'югована вакцина (PCV-13), а потім через 12 місяців - полісахаридна вакцина (для людей з групи ризику через 8 тижнів).

Чи щеплення від пневмококів є безпечне?

Кон'юговані та полісахаридні вакцини проти пневмококів є безпечними і добре переносяться. Після їх введення можуть виникнути легкі побічні реакції, такі як почервоніння, набряк і реакція гіперчутливості, біль у місці ін'єкції. Іноді спостерігається висока температура, підвищена збудливість, неспокійний сон, депресія, зниження апетиту, блювота, діарея та висип.

Чому варто зробити пневмококове щеплення?

- Щеплення захищають маленьких дітей від багатьох небезпечних ускладнень, які є дуже поширеними через розповсюдженість пневмококової інфекції;
- Серед вакцинованих дітей до 2 років спостерігається менший рівень госпіталізацій внаслідок амбулаторного лікування запалення легень;
- Серед щеплених зустрічається менша кількість випадків запалення середнього вуха та глухоти, рідше відбуваються візити до лікаря та призначається антибіотикотерапія;
- Немовлята є основним резервуаром збудників пневмококової інфекції і тільки високий рівень щеплення може забезпечити непрямий захист літнім людям, для яких пневмококова інфекція та можливі ускладнення після неї є дуже небезпечними;
- Щеплення запобігають розвитку резистентності пневмококів до антибіотиків.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО:

Високий рівень імунізації немовлят проти пневмококів є корисним не тільки для здоров'я самих дітей, але й спрацьовує як захист слабшої категорії суспільства - важкохворих та людей похилого віку.

szczepienia info

Вакцина проти пневмококової інфекції

NARODOWY
INSTYTUT
ZDROWIA
PUBLICZNEGO
HIGIENY

MZ
Ministerstwo Zdrowia

NPZ
NACZELNIK PRACOWNI

Завдання зrealізовано з коштів
Національної Програми Здоров'я на
2021-2025 роки і було фінансовано
Міністерством Охорони Здоров'я.

szczepienia.pzh.gov.pl

Пневмококові інфекції

- Бактерія під назвою пневмокок синтезує капсулоподібні полісахариди, що спричиняють виникнення симптомів у інфікованих людей;
- Лише деякі з серед більш як 90 серотипів відомих видів пневмококів є небезпечними для людини;
- Середньо 60% дітей, що відвідують дитячі садки або ясла є переносниками пневмококів;
- Носії дуже часто не мають симптомів, але інфікують інших людей, сприйнятливих до інфекції, які можуть захворіти.

Наскільки тяжкий стан можуть викликати пневмококові інфекції?

Найчастіше пневмококи викликають захворювання дихальної системи, запалення легень, середнього вуха або носових пазух. Пневмококові інфекції є найчастішою причиною середнього отиту, який у деяких дітей закінчується частковою втратою слуху або постійною глухотою.

Бактерії можуть потрапити до кров'яного потоку та викликати менінгіт, сепсис або запалення легень з бактеріємією. Якщо події розвиваються за найгіршим сценарієм - бактерії проникають у кров та осідають у внутрішніх органах (так звана інвазивна пневмококова хвороба), внаслідок чого багато дітей помирають або мають постійне ушкодження органів, особливо головного мозку.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО:

Пневмококова інфекція є небезпечною в будь-якому віці, але група високого ризику це: діти до 2 років, хронічно хворі та люди похилого віку старші 65 років. Постійно збільшується кількість антибіо-тикорезистентних штамів пневмококу.

Скільки є випадків зараження пневмококовими інфекціями?

Щорічно у світі реєструється понад 1,5 мільйона летальних випадків внаслідок пневмококових захворювань, з яких приблизно 1 млн через запалення легень. У Польщі згідно з повідомленнями лікарів частота інвазивних пневмококових інфекцій становить близько 1200 на рік. Підраховано, що на пневмококове запалення легень хворіє принаймні кілька тисяч осіб, а на середній отит - десятки тисяч.

Пневмококові вакцини

- Доступними є кон'юговані (ПКВ) та полісахаридні вакцини (ППВ);
- Кон'юговані вакцини названі так завдяки використаній сучасній технології до їх створення (поєднання полісахаридів ізольованих з бактерій з білковим носієм). Ці вакцини можуть захищати від різної кількості типів пневмококів, наприклад вакцина PCV-10 є десяти-компонентною, а вакцина PCV-13 тринадцяти-компонентною;
- Полісахаридні вакцини містять очищені капсулоподібні полісахариди 23 типів пневмококів.

Кон'юговані вакцини:

- Застосовуються для щеплення дітей від 6 тижня життя до 5-річного віку (вакцини PCV-10 і PCV-13), а також для дітей старшого віку, підлітків та дорослих (вакцина PCV-13). Вакцина захищає від менінгіту, сепсису, бактеріємії, пневмонії та проти запаленням середнього вуха, викликаного різними видами пневмококів,
- Для кращої ефективності потрібно 1-4 дози, залежно від віку дитини. Вакцини мають високий рівень ефективності (90-100%) в запобіганні найважчим інфекціям, викликаних тими штамми пневмококів, які входять до складу вакцини.

